

Лучик О.І.,
керівник професійної спільноти педагогічних працівників
інформатичної освітньої галузі Селятинської ТГ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВИКЛАДАННЯ ІНФОРМАТИКИ У 2026/2027 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Організація освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р) [4] та вимог:

- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898 (5-9 класи) [1];
- Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 (10-11 класи) [5].

Реалізація змісту освіти з інформатики в 5-11 класах у 2026/2027 н.р. у закладах загальної середньої освіти здійснюватиметься:

- **у 5-9 класах** – відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 №1120 [2];
- **у 10-11 класах** – відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №408 (у редакції наказу МОН України від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 31.03.2020 №464) [7];
- **у 10 пілотних класах** – відповідно до Типової освітньої програма для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням, затвердженої наказом МОН України від 26.05.2025 №765 [6].

Вивчення інформатики та міжгалузевих інтегрованих курсів у 5-11 класах буде здійснюватися за навчальними програмами та модельними навчальними програмами, розміщеними на офіційних вебсайтах Міністерства освіти і науки України та ІМЗО, які пропонується брати за основу при плануванні освітнього процесу (Таблиця 1).

Таблиця 1

Клас	Назва навчальної програми
2	Типові освітні програми для 1, 2 класу НУШ: авт. О.Я. Савченко ; авт. Р.Б. Шиян
3, 4	Типові освітні програми для 3, 4 класу НУШ: авт. О.Я. Савченко ; авт. Р.Б. Шиян
5-6 (НУШ)	Модельні освітні програми «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795): • модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н.В., Барна О.В.); • модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.); • модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пасічник О.В., Чернікова Л.А.); • модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В.); • модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Радченко С.С., Боровцова Є.В.); • модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Козак Л.З., Ворожбит А.В.).
7-9 (НУШ)	Модельні освітні програми «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року №1001): • модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.); «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795): • модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Завадський І.О., Коршунова О.В., Твердохліб І.А.); «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2023 №1090): • модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н.В., Барна О.В.); • модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопапов Є.А.); • модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пасічник О.В., Козак Л.З., Ворожбит А.В.); • модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Громко Г.Ю., Шевчук П.Г., Ковбаса В.М.).

	Міжгалузові інтегровані курси STEM. 5-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс) • Модельна навчальна програма «STEM. 5-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ф. Левченко, А. Озарчук, В. Рогоза, О. Скулатов, В. Сіпій, М. Тишковець). STEM. 7-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс) • Модельна навчальна програма «STEM. 7-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бутурліна О.В., Артемева О.Є., Крижановський С.М., Мізіченко Т.М., Мостепан Н.М., Новікова Г.С., Хорищенко О.А.). • Модельна навчальна програма «STEM. 7-9 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Засекіна Т.М., Коршунова О.В., Василяшко І.П.).
10-12 (НУШ)	• Модельна навчальна програма навчального предмета «Інформатика. 10 клас. Основний рівень» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.). • Модельна навчальна програма навчального предмета «Інформатика. 10 клас. Основний рівень» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопапов Є.А.). • Модельна навчальна програма «Інформатика. 10 клас. Основний рівень» для закладів загальної середньої освіти (авт. Завадський І.О., Твердохліб І.А.). • Модельна навчальна програма навчального предмета «Інформатика. 10-12 клас. Поглиблений рівень» для закладів загальної середньої освіти (авт. Арбузов М., Забазанова А.).
10-11 клас	Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392
10-11	• Рівень стандарту • Профільний рівень Програми та грифи курсів за вибором від Cisco

Вивчення інформатики у 10-11 класах

У 10 класі пропонується використовувати підручники, які згідно з наказом МОН від 11.04.2023 №415 [8] отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», а саме авторських колективів:

- Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопапов Є.А.;
- Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.;
- Морзе Н.В., Барна О.В.;
- Руденко В.Д., Речич Н.В., Потієнко В.О.;
- та один підручник з поглибленим вивченням інформатики авторського колективу Руденко В.Д., Речич Н.В., Потієнко В.О.

Електронні версії підручників розміщені на сайті ІМЗО [9].

У 10-11 класах закладів загальної середньої освіти у 2026/2027 н.р.

вивчення інформатики буде продовжуватися за навчальними програмами, які розміщено на вебсайті Міністерства освіти і науки України, тому для 10-11 класів чинними є методичні рекомендації щодо викладання інформатики минулих років.

Вивчення інформатики в 9 класах НУШ

У 9-х класах Нової української школи навчання буде здійснюватися на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898 [1]. У 9-х класах основної школи навчання інформатики має відбуватися на основі модельних програм, рекомендованих МОН України, а також за навчальними програмами, розробленими вчителем на основі модельних програм і затвердженими педагогічною радою закладу освіти.

Рекомендовані модельні навчальні програми з інформатики подані в Таблиці 1.

Увага! Модельна навчальна програма **обирається на весь цикл** базової середньої освіти – адаптаційний цикл (5-6) або цикл базового предметного навчання (7-9 класи). **У межах кожного циклу зміна модельної навчальної програми не дозволяється.**

Відповідно до наказу МОН України №1120 від 09.08.2024 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» у додатку 1 вказано мінімальну та максимальну кількість годин на кожну освітню галузь та різницю по кожній галузі [2]. Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Мінімальну й максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями й роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів базової середньої освіти (додаток 23 Державного стандарту). Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою для інформатичної освітньої галузі наведено у Таблиці 2.

**Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчанням
українською мовою**

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень і рік														
		5 клас			6 клас			7 клас			8 клас			9 клас		
		мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі	мін	макс	різниця по галузі
Інформатична	На тиждень	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1,5	3	1,5	1,5	3	1,5
	На рік	35	70	35	35	70	35	35	70	35	52,5	105	52,5	52,5	105	52,5

Отже, наприклад, у 9 класі заклад освіти може виділити на інформатику мінімальну кількість – 1,5 год. або максимальну – 3 год., а може вибрати 2 год. Різницю годин, що залишається (якщо залишається), заклад освіти розподіляє на іншу галузь або інтегрований курс, затверджений МОН України.

При укладанні календарно-тематичного планування (5-9 клас НУШ) варто зважати на такі речі:

- у календарно-тематичному плануванні мають бути **всі теми**, які представлені у відповідній модельній програмі;
- учитель може розширити програму, відповідно модифікувавши модельну програму та додавши потрібні, на його думку, актуальні теми, а навчальна програма має затверджуватись педагогічною радою;
- при мінімальній кількості годин мають бути розглянуті **ВСІ без винятку теми відповідної модельної програми**, зменшується лише кількість годин на їхнє вивчення.

Щодо вибору модельних програм: змінити обрану модельну програму можна тільки після закінчення адаптаційного циклу (5-6 клас), а також після закінчення циклу базового предметного навчання (7-9 клас).

Відповідно до порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу

Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 за №229/6517, зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти №572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту №921 від 17.08.2012, наказом Міністерства освіти і науки №401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі [14]. Можливість поділу класів на групи при вивченні окремих предметів має бути зафіксована в освітній програмі закладу освіти.

Організація діяльності на уроках інформатики

Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в кабінеті інформатики здійснюється відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом МОН від 26.12.2017 №1669, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за №100/31552 [10].

Відповідно до листа МОН від 17.07.2013 №1/9-497 «Про використання Інструктивно-методичних матеріалів з питань створення безпечних умов для роботи у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх навчальних закладів» щороку перед початком роботи учнів у кабінеті інформатики вчитель проводить первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності, який знайомить учнів з правилами поведінки в кабінеті інформатики [3].

Інструменти для роботи

- Scratch, Blockly, Python (на базовому рівні)
- Google Workspace (Docs, Sheets, Slides)
- Tinkercad (3D-моделювання)
- Canva, Crello (створення графіки)
- Padlet, Miro (спільна робота)
- LearningApps, Classtime, Quizizz (тести та вправи)

Рекомендовані ресурси для вчителя

- mon.gov.ua
- [Методичний креденець](#)
- [Блог «На допомогу вчителю інформатики»](#)
- [Освіта.ua](http://osvita.ua) – Методичні матеріали

Санітарний регламент

Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, який набув чинності з 10 січня 2025 року, обмежує час безперервної роботи з технічними засобами навчання, зокрема комп'ютерами, планшетами, іншими гаджетами:

- для учнів 5-7 класів – не більше 20 хвилин;
- для учнів 8-9 класів – 20-25 хвилин;
- для учнів 10-11 (12) класів на 1-й годині занять – до 30 хвилин, на 2-й годині занять – 20 хвилин.

Обов'язковим є проведення вправ з рухової активності та гімнастики для очей під час роботи з технічними засобами навчання [11].

Використання неліцензійних примірників програмного забезпечення забороняється. Допускається використання програмного забезпечення лише на основі ліцензій вільного поширення або пропрієтарного відповідно до законодавства у сфері авторського права і суміжних прав із дотриманням вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» для користувацьких інтерфейсів комп'ютерних програм [12].

Мінімальні вимоги безпеки та захисту здоров'я педагогічних працівників під час здійснення роботи, пов'язаної з використанням екранних пристроїв незалежно від їхнього типу та моделі, встановлюються вимогами щодо безпеки захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, затвердженими наказом Міністерства соціальної політики України від 14.02.2018 №207 [13].

На уроках інформатики за відсутності ліцензії на пакет офісних програм MS Office та іншого програмного забезпечення альтернативним може стати

вільне програмне забезпечення, яке можна завантажити з офіційних сайтів.

Для повноцінного виконання навчальних програм рекомендується використовувати повнофункціональні, а не імітаційні програмні засоби та середовища.

Список використаних джерел та літератури

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16> (дата звернення: 10.06.2026).

2. Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2024/09.08.2024/typova-osvitnya-prohrama-dlya-5-9-klasiv-zzso-1120-vid-09082024.pdf> (дата звернення: 10.06.2026).

3. Про використання Інструктивно-методичних матеріалів з питань створення безпечних умов для роботи у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх навчальних закладів : лист Міністерства освіти і науки України від 17.07.2013 №1/9-497. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36559/ (дата звернення: 10.06.2026).

4. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.06.2026).

5. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2026).

6. Про затвердження типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням : наказ Міністерства освіти і науки України від 26.05.2025 №765. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-10-12-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-iaki-zabezpechuiut-zdobuttia-profilnoi-serednoi-osvity-za-akademichnym-spriamuvanniam> (дата звернення: 10.06.2026).

7. Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня : наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0408729-18#Text> (дата звернення: 10.06.2026).

8. Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 11.04.2025 №415. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-nadannya-grifa-rekomendovano-ministerstvom-osviti-i-nauki-ukrayini-pidruchnikam-dlya-10-11-klasu-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення: 10.06.2026).

9. Електронні версії підручників. *Інститут модернізації змісту освіти*. URL: <https://imzo.gov.ua/elektronni-versii-pidruchnykiv/> (дата звернення: 10.06.2026).

10. Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 №1669. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text> (дата звернення: 10.06.2026).

11. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text> (дата звернення: 10.06.2026).

12. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 №2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (дата звернення: 10.06.2026).

13. Про затвердження Вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями : наказ Міністерства соціальної політики України від 14.02.2018 №207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18#Text> (дата звернення: 10.06.2026).

14. Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів : наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128. URL: <https://osvita.ua/legislation/other/3063/> (дата звернення: 10.06.2026).